

industrijsko-gospodarski pregled

Uređuje: Hedviga Kveder i Ivan Jerman

Poslovanje hrvatskog gospodarstva u 2004. godini

Prema podacima o poslovanju hrvatskog gospodarstva u 2004. godini, koja je objavila FINA, ukupni prihod hrvatskih poduzetnika iznosio je 484,1 milijardu kuna, što je rast od 10 % u odnosu na 2003. godinu. Skupinu najuspješnijih hrvatskih poduzetnika predvodila je INA sa 16,5 milijardi kuna.

Najuspješniji poduzetnici bili su proizvođači nafte, tvrtke iz područja distribucije električne energije, trgovine, prijevoza, skladištenja i veza.

Po visini prihoda među prvih deset poduzetnika nalaze se: Konzum (prihod veći od 7,5 milijardi kuna), T-HT (prihod iznosi 7 milijardi kuna), Hrvatske željeznice (3,8 milijardi kuna), T-Mobile (3,4 milijarde kuna), Vipnet (2,9 milijardi kuna) i Pliva na devetom mjestu (ostvareni prihod 2,8 milijardi kuna).

U prošloj godini dobre poslovne rezultate zabilježili su: INA, Tvornica duhana Rovinj, Pliva, Zagrebačka pivovara, Ericsson-Nikola Tesla, Benetton Croatia, Dalmacija cement, Našicecement, Folijoplast i prerađivačka industrija.

Tijekom prošle godine INA je od poslova na inozemnim tržištima ostvarila prihod od 4,6 milijardi kuna, što je 28 % njezinih ukupnih prihoda.

Znatne prihode na inozemnom tržištu ostvaruju Pliva, Ericsson-Nikola Tesla, zadarska Tankerska plovidba, pulska Uljanik, Benetton Croatia, Brodosplit, Dioki, kutinska Petrokemija i Croatia Airlines.

U 2004. godini deset najvećih poduzetnika s Inom na čelu ostvarili su 12,1 % ukupnog prihoda, dok je godinu dana ranije to isto društvo ostvarilo 11,6 % prihoda u gospodarstvu.

Godinu 2004. hrvatski su poduzetnici završili s dobiti od 9,76 milijardi kuna. H. K.

Pliva: Poslovanje u prvih šest mjeseci 2005. godine

Pliva je iskazala gubitak od 83,1 milijun dolara u prvoj polovici 2005. godine, uglavnom zbog orijentacije na američko tržište s kojeg se povukla. U budućnosti će se više usmjeriti na tržišta srednje Europe.

Koncem godine istječe licencija za azitromicin, koji je Plivi donosio 105 milijuna dolara na godinu. Pliva prodaje svoju tvrtku u Njemačkoj. Provela je restrukturiranje troškova i usmjerila se na proizvodnju generičkih lijekova. H. K.

INA-Naftaplin: Proizvodnja u prvom polugodištu 2005. godine

Naftaplin je u prvih šest mjeseci ove godine iskazao ukupnu proizvodnju nafte od 316 739 tona zahvaljujući proizvodnji na poljima: Stružec, Žutica, Šandrovac, Števkovica, Beničanci, Bizovac, Bilogora i nekim manjim poljima.

Kondenzata je proizvedeno 152 256 tona. Iz Egipta je dobiveno 44 700 tona nafte.

Prirodnog plina proizvedeno je 913 milijuna kubika, što je 1 % više od plana. U podmorju Jadrana na polju Ivana proizvedeno je 170 milijuna kubika (prebačaj 10 %), a na Marici oko 51 milijun prostornih metara (prebačaj 3 %).

“Viškovi” plina utiskivali su se u podzemno skladište plina u Oko-lima.

Na Etanskom postrojenju u Ivaniću proizvedeno je oko 35 000 tona tekućih naftnih plinova, što je 3 % godišnje više od planirane količine. Prirodnog benzina proizvedeno je 15 194 tone (39 % više), i-pentana 1 149 tona i etana 29 725 tona.

U prvih šest mjeseci ove godine vode visoke tehnološke kvalitete dobiveno je više od milijun i sto tisuća kubika i geotermalne vode 146 000 kubika. H. K.

Polugodišnja prodaja mlaznog goriva

U prvih šest mjeseci ove godine ukupna prodaja mlaznog goriva iznosila je 38 800 tona, što je 15 % više od istog prošlogodišnjeg razdoblja. Aviobenzina je prodano 587 tona, što je također 15 % više u odnosu na isto razdoblje u 2004. godini.

Kupci iz prekooceanskih zemalja (npr. Kanade) zanimaju se za opskrbu gorivom na Ininim avioservisima budući da planiraju izravne letove do hrvatskih zračnih luka.

Dogovoren je uvoz mlaznog goriva za avioservis zbog velike potrošnje u ljetnim mjesecima, tj. pojačanih redovitih letova i stizanja brojnih čartera. H. K.

INA uvodi projekt reinženjeringa poslovnih procesa u regiji

Dvogodišnji ugovor potpisali su predstavnici Ine-Industrije nafte, IBM-a i SAP-a prilikom uvođenja SAP-ovog poslovno informatičkog sustava mySAP Business Suite u Inu.

Nakon ulaganja od 77 milijuna dolara za “hardware”, “software” i savjetovanje INA će dobiti sustav za podršku korporativnog upravljanja, upravljanja odnosima s kupcima i poslovnim operacijama te informatičku podršku poslovnih funkcija tvrtke. Učinkovitost i profitabilnost Ine bit će povećana u segmentima: računovodstva, financija, prodaje, nabave, održavanja i plaća te administracije vezane uz zaposlenike, “business intelligencea” kao i veleprodaje i maloprodaje.

Učinkovito upravljanje poslovnim promjenama osiguravat će sudjelovanje više od 45 međunarodnih i lokalnih IBM-ovih konzultanata, SAP-ov stručni tim i 130 radnika Ine. H. K.

Modernizacija rafinerija

Inina Uprava donijela je odluku o prvoj fazi Projekta modernizacije rafinerija, koja treba biti završena i operativna 2007. godine u sisačkoj Rafineriji, a 2008. godine u riječkoj. U drugoj fazi Projekta

modernizacije u riječkoj Rafineriji odobrena je provedba Projekta prerade rafinerijskih teških ostataka. U sisačkoj Rafineriji završetak modernizacije treba ostvariti najkasnije do 2011. godine, što će ovisiti o financijskoj situaciji Ine.

Vrlo zahtjevne i skupe tehnologije morat će se primjenjivati kako bi rafinerije mogle zadovoljiti standarde Euro IV i Euro V kvalitete. Za modernizaciju rafinerija i povećanje kapaciteta na 7,7 milijuna tona sirove nafte na godinu morat će se uložiti između 900 milijuna i milijardu eura.

U sisačkoj Rafineriji izgradit će se postrojenja za izdvajanje sumpora, kapaciteta 130 tona sumpora na dan. Za rješavanje problema kvalitete sisačkih benzina gradit će se dva postrojenja – izomerizacija i Hidrobrada FCC benzina. Niz zahvata na postrojenjima omogućit će povećanje kapaciteta prerade s 2,2 na 3,2 milijuna tona nafte na godinu.

Na Urinju kompleks Hidrokrekinga plinskih ulja, koji uključuje hidrobradu plinskih ulja, proizvodnju vodika i novo postrojenje za izdvajanje sumpora, trebao bi biti izgrađen do kraja 2008. godine.

Ovisno o rezultatima studije o utjecaju na okoliš 2007. godine započela bi gradnja postrojenja za preradu teških ostataka. Za podizanje preradbenog kapaciteta na Urinju potrebno je također obaviti niz zahvata na postojećim postrojenjima.

Nakon završetka projekta modernizacije rad obiju rafinerija bit će u skladu s europskim normama i moći će se prerađivati sve vrste sirovina.

H. K.

Sisak: Prerada u Rafineriji

U prvih šest mjeseci ove godine u sisačkoj Rafineriji postrojenja su preradila 97 % planiranih količina nafte za to razdoblje, od čega 53 % domaće nafte, a ostalo je bila uvozna nafta REB. Prema zahtjevima tržišta proizvodilo se najviše plinskih ulja, benzina i ložičkih ulja.

H. K.

Sisak: Otvorena punionica autoplina

PROplin, članica INA-grupe otvorila je u Sisku prenosivu punionicu autoplina. U Hrvatskoj je instalirano 50 punionica do sada.

Proizvodnja ukapljenog naftnog plina (UNP) u Hrvatskoj je veća od potrošnje. Brojni Sišćani zanimaju se o mogućnostima instaliranja uređaja za plinski pogon u automobile kao i mjerama sigurnosti tih uređaja.

UNP je ekološko gorivo budući da ne sadrži sumpor, olovo i krute čestice, a ima smanjenu emisiju CO, CO₂ i NO_x. To je gorivo budućnosti. Produljuje vijek trajanja motora i razdoblje izmjene ulja i svjećica, trajanje katalizatora i jeftinije je od ostalih energenata.

H. K.

Zahvati na postrojenjima Rafinerije nafte Rijeka

U lipnju u Rafineriji nafte Rijeka zaustavljen je Platforming 2 i HDS/BHK. Na tim su se postrojenjima obavljali revitalizacijski zahvati. Vakuum se također zaustavio. Na Urinju je zaustavljen rad Toppinga zbog prihvata atmosferskog ostatka. Bender je također prestao raditi. Po okončanju zahvata pokrenut je najprije Vakuum, a zatim Topping i Bender.

H. K.

Polje Bizovac: Proizvodnja nafte 10 tona na dan

Na polju Bizovac nova razradna bušotina Bizovac 9RH dnevno daje 10 tona nafte.

Ispunjenju ovogodišnjeg plana proizvodnje na polju Bizovac pridonijet će nova bušotina koja je opremljena dubinskom sisaljkom za mehanički način podizanja kupljevine.

H. K.

INA – jedan od utemeljitelja Zaklade HAZU

Predstavnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Ine potpisali su ugovor kojim je INA postala jednim od utemeljitelja Zaklade HAZU.

Donacijom od milijun kuna INA, kao donator Zaklade, organizirat će znanstvene skupove, potpomagati izdavačku djelatnost, unapređivati kulturne i umjetničke djelatnosti te davati nagrade za kulturna i umjetnička dostignuća.

H. K.

BIOTECHNICA 2005

14. Međunarodni stručni sajam za biotehnologiju (18. do 20. listopada):

Premijera: Biotehnika – Forum za partnerstvo (19./20. listopada):

- B2B – događaj za strateške kooperacije
- dvanaest tematskih područja od kliničkog istraživanja do licenciranja
- “Pre-Matching” od srpnja 2005,

“Ponuda High-Throughput-Screening, potražnja GMP-proizvodne linije” – tako ili slično izgledaju želje s kojima će poduzeća na Biotehnici 2005 od 18. do 20. listopada u Hannoveru tražiti prikladne poslovne partnere. Kako bi to traženje bilo što jednostavnije, Deutsche Messe AG i BioLaunch Deutschland GbR, Braunschweig, organizirali su Biotehniku – Forum za partnerstvo. Paralelno s događanjima na Biotehnici 2005 pojavljuje se 19./20. listopada izuzetno važno međunarodno tržište za “know-how” u području medicinske biotehnologije, farmacije i medicine. “Nudimo platformu na kojoj se poduzeća međusobno predstavljaju i traže partnere na složenom putu do lijeka”, obrazlaže koncept dr. Detlef Lobas iz Bio Launcha. Biotehnika – Forum za partnerstvo time predstavlja most između poduzeća koja se u poslovnoj svakdašnjici teško mogu prepoznati, a forum je dostupan svima koji su poslovno zainteresirani za određeno poslovno područje.

Razvrstavanje prema stručnim težištima

Biotehnika – Forum za partnerstvo uključuje ukupno dvanaest tematskih područja. Ona sežu od kliničkih istraživanja preko regenerativne medicine, infektivnih bolesti i bioinformatike do licenciranja farmaka. Pod tim tzv. naslovima predstavljaju se poduzeća, pokazuju se poster i organiziraju sastanci. “To ipak nisu stručna predavanja znanstvenika”, naglašava dr. Detlef Lobas. “Pod svakim naslovom pet tvrtki ima priliku predstaviti svoj poduzetnički profil i razumljivo prikazati svoju ponudu ili izložiti za koji segment svojeg proizvodnog lanca traže kooperativnog partnera”. U vezi s predstavljanjima na Forumu daje se mogućnost za diskusiju i kontakte između članova auditorija i podija.

Paralelno s priredbama Forumu nudi se također mogućnost izlaganja postera – razvrstanih prema istim tematskim težištima kao i predavanja – onima kojima je mogućnost za prezentaciju nedostatna i koji nisu našli više nikakvo mjesto na podiju Forumu jer je broj mjesta ograničen. Prezentacije tvrtki vremenski su ograničene.

Način djelovanja

Način djelovanja Biotehnika – Forumu za partnerstvo u dvanaest tematskih područja ističe to novo tržište za biotehnošku primjenu u usporedbi s drugim poslovnim forumima. Neposredna

blizina paralelne priredbe Biotehnika omogućuje također posjetu najvećem europskog biotehničkom sajmu. Osim toga, potrebno je naglasiti niske pristojbe za sudjelovanje, što predstavlja atraktivnost Foruma upravo za manja poduzeća koja često posjeduju prave alate za zatvaranje proizvodnih lanaca, a koja ne mogu sudjelovati na skupim priredbama jer im nedostaju sredstva. U Hannoveru posjetitelji plaćaju 800 eura za sudjelovanje na Biotehnici – Forumu za partnerstvo, a izlagači na Biotehnici 2005 mogu sudjelovati s 400 eura. Za članove pojedinih udruga postoji dodatni popust od 20 % na pristojbu za sudjelovanje. Priređivači očekuju do 300 partnera, a obrasci za prijavu dostupni su od lipnja na internetu. Prve kontakte za Online-partnerstvo putem "Pre-Matchinga" već su mogli ostvariti od srpnja svi registrirani. Na internetskoj stranici www.biotechnica.partnering.com u banci podataka nalaze se na raspolaganju profili tvrtki, upiti i ponude potencijalnih partnera i "moguće ih je razumljivo u okviru postupka "Pre-Matching" već unaprijed iskoristiti za dogovore", kaže dr. Detlef Lobas.

Na Biotehnici – Forumu za partnerstva u Hannoveru za takve sastanke na raspolaganju su "Meeting Rooms". Putem interneta nude se rezervirani profesionalni uredski servisi uključujući tehničku podršku i catering. Za spontane povjerljive razgovore za kojima se tek u Hannoveru pokaže potreba organiziran je također prostor. Uobičajeni prostori za konferencije mogu se također rezervirati, a povjerljivi razgovori pojednostavnit će put do novih strateških spojeva u farmaceutskom razvoju.

Biotehnika 2005.

Deutsche Messe AG očekuje na Biotehnici 2005 oko 1000 poduzeća na izložbenoj površini od oko 13 500 m². Usporedbe radi u prethodnoj priredbi godine 2003. predstavljeno je 929 izlagača na neto površini od 13 684 m². Biotehnika 2003 imala je ukupno 11 759 posjetitelja (sve brojke prema FKM). Prema sadašnjem stanju na tržištu azijsko će sudjelovanje činiti izložbeno težište na Biotehnici 2005. Najavljena su velika izložbena sudjelovanja, posebno iz Tajvana i Koreje kao i japanskog područja Osake.

Kontakt-osoba u redakciji:

Detlev Rossa
tel.: (05 11) 89-3 16 14
faks: (05 11) 89-3 26 93
e-mail: detlev.rossa@messe.de

Izabrani tiskovni tekstovi u rtf-formatu i slike nalaze se također na internetu na adresi: <http://presse.messe.de>. Tiskovna priopćenja mogu se također poslati putem e-maila. H. K.

Aventis Pasteur investira u cjepiva

Svjetsko tržište cjepivima u stalnom je porastu. Aventis Pasteur nastoji novim investicijama održati svoju vodeću poziciju s 25%-tnim udjelom na svjetskom tržištu. Posljednjih godina uloženo je preko 600 milijuna eura u četiri glavna pogona tvrtke, dva u Francuskoj, jedan u Kanadi i jedan u SAD-u. Istodobno se grade i novi pogoni u Kini, Tajlandu i Argentini. U najstariji povijesni pogon u blizini Lyona, Francuska, investirat će se u razoblju od 2002. – 2007. dodatnih 170 milijuna eura u program koji će koncernu osigurati rezervne kapacitete za daljnjih sedam-osam godina, uz posebnu pažnju posvećenu mjerama za zaštitu okoliša. Aventis Pasteur ulaže 17 % svog ukupnog prihoda u istraživanja s oko 35 projekata u različitim fazama razvoja, koji među ostalim obuhvaćaju cjepiva, lijekove i preventivu za SARS, AIDS, HIV, rak. I. J.

Idemitsu povećava kapacitete etena

Japanska tvrtka Idemitsu Petrochemical povećava svoje kapacitete u tvornici etena u industrijskom gradu Tokuyama, jugozapadno

od Hiroshime, Japan. Godišnja proizvodnja porast će sa 450 kt na 620 kt. Proširenje kapaciteta objašnjava se povećanjem proizvodnje vinil-klorida na istoj lokaciji za potrebe neimenovanog proizvođača. Istodobno se u Japanu smanjuju kapaciteti petrokemikalija. Mitsubishi Chemical zatvorio je svoj pogon za proizvodnju etilena na lokaciji Yokkaichi kapaciteta 270 kt. I. J.

SNPE obnavlja svoju proizvodnju finih kemikalija

Tvrtka SNPE restrukturira svoju proizvodnju finih kemikalija, nakon zabrane obnove proizvodnje fosgena na lokaciji kod Touloussa, Francuska, koja se nalazi nedaleko od tvornice umjetnih gnojiva, u kojoj je bila velika eksplozija u jesen 2001. Proizvodnja farmaceutskih intermedijara koje SNAP-ova jedinica Isochem na toj lokaciji provodi u tri pogonske jedinice smanjit će se na samo jednu. Proizvodnja produkata na bazi fosgena preselit će se u SNPE-ove pogone u Mađarskoj, Kini i SAD-u, uz istodobno povećanje tih kapaciteta. I. J.

Degussa gradi ekstruziju PMMA u Rusiji

Poslovni dio Plexiglas tvrtke Degussa AG investira u uspostavljanje proizvodnje ekstrudiranih masivnih ploča od akrilnog stakla (PMMA) u Rusiji. Nositelj pothvata je poduzeće sa sjedištem u Podolsku (područje Moskve), koje je zajednički poduhvat Rhm GmbH&Co.KG, tvrtke kćeri u 100 %-tnom vlasništvu Degusse iz grupe Unichem i tvrtke Zao Orgsteklo JSC, dugogodišnjeg ruskog partnera u području pleksiglasa. Planirani kapacitet od nekoliko tisuća tona je predviđen za snabdijevanje ruskog tržišta. I. J.

Centar za visokovrijedne sirovine za lakove u Aziji

Bayer Polymers namjerava svoje sjedište u Caojingu u području Šangaj, Kina, izgraditi u svoju najveću i najvažniju proizvodnu lokaciju za sirovine za proizvodnju lakova u regiji AsiaPacif. U šangajskom kemijsko-industrijskom parku će Bayer Coatings Systems Shanghai Company Ltd instalirat će svoje proizvodne pogone u tri faze izgradnje. U području alifatskih poliizocijanata asortimana Desmodur N postrojenje s godišnjim kapacitetom od 11 500 tona. Proizvodni pogon za aromatske poliizocijanate tipa Desmodur L s ukupnim kapacitetom 11 000 tona godišnje. Treći projekt je postrojenje za proizvodnju HDI, koji se upotrebljava kao sirovina za proizvodnju alifatskih poliizocijanata, s ukupnim kapacitetom 50 000 tona godišnje. I. J.

Najveće postrojenje za proizvodnju metionina

Tvrtka Degussa Ag, Düsseldorf, Njemačka postavlja na lokaciji Antwerpen, Belgija, novi proizvodni pogon za proizvodnju esencijalne aminokiseline DL-metionina za životinjsku hranu. S ukupnim ulaganjem od oko 350 milijuna eura, to je najveća investicija "nove" Degusse. Pogon će imati kapacitet od 150 kt godišnje i time biti najveći svjetski pogon za proizvodnju metionina. Usklađeno s veličinom tog pogona proširit će se istodobno i svi stupnjevi za proizvodnju metionina. Završetak izgradnje postrojenja predviđa se za 2005. godinu. I. J.

Metanol u Saudijskoj Arabiji

Japanska inženjerska tvrtka Chiyoda gradi tvornicu metanola kapaciteta 1,1 milijun tona godišnje na lokaciji Jubail, Saudijska Arabija. Komplex je vlasništvo International Methanol Co., zajedničkog poduhvata saudijskog partnera i japanskog konzorcija Mitsui&Co, Mitsubishi Corp., Daicel Chemical i lino Kaiun. I. J.